

A Ràdio Cambrils,

PATRIMONI COL·LECTIU

L'Ajuntament i les quintes: III (1775-1835)

Emissió del 19 d'abril de 2012

Què és?

Un ofici.

Qui el va emetre?

El Governador Militar i Polític de Tarragona.

A qui anava adreçat?

Als ajuntaments de Cambrils, Montbrió, Mont-roig, Riudecanyes i Vilanova d'Escornalbou.

De quan és?

12/3/1775.

Per què el va redactar?

Per ordenar a aquests ajuntaments que aportessin un home a l'exèrcit, en virtut de la Reial Ordenança de 13/11/1770, que va establir el sistema de quintes per proveir anualment l'exèrcit de soldats.

De què ens parla?

- Dels primers temps del sistema de quintes.
- De les resistències que va trobar la implantació d'aquest sistema, i de la seva provisional substitució per voluntaris.

On es troba?

AMCAM. Quinta (1775). Sig. Top. 330.1

DON JORGE DUNANT,
SEÑOR DE MARBONE CONSEJERO
Intimo de Estado, y General en Gefe de las
Armas del Principe Soberano de San Gall, Te-
niente General de los Reales Exercitos de
S. M., Gobernador Militar, y Politico de la
Plaza de Tarragona, y su Distrito, y Subdele-
gado de la Intendencia General de este Exer-
cito, y Principado.

*Para el cumplimiento de los Muros
que cupieron en mi Distrito, en
el Templo de año de 1774. Segun
Ordenes de la Superioridad, ha corrido
en cuenta a los Pueblos de Cambrils,
Montbrió, Montroig, Riudecanyes, y
Vilanova de Escornalbou, un hombre
en cada virtud. Mando a los Con-
cejos, Justicia, y Regimiento de
dichos Pueblos, que en el preciso ter-
mino de diez dias, me presenten*

*El Muro Voluntario, que aproximada
a los mismos Pueblos devesan con-
currir al Cortes: Para cuyo cumpli-
miento me queda la satisfaccion de
las Citas y Justicia, y sus Vecindades
or quese comexarian hazer este
servicio a V.M. como tan leales Va-
sallos, sin necesidad de nuevos auto-
res. Tarragona 12 de Marzo de 1775=
Jorge Dunant*

*Por M. de C.
Dn. J. de C.
Reyes*

Què és?

Un llistat certificat amb la signatura del secretari de l'Ajuntament de Cambrils.

Què conté?

El llistat de part dels homes de Cambrils que formaven part de la lleva feta el dia 11 de novembre de 1811 (que comprenia tots els solters i vidus sense fills, entre 18 i 40 anys, un total de 57 homes) i que per sorteig havien quedat designats per a incorporar-se a l'exèrcit.

Concretament, aquests 17 del llistat no s'havien pogut incorporar al seu destí militar perquè havia començat el Setge de Tarragona.

De quan és?

7/12/1811

Per què el va redactar?

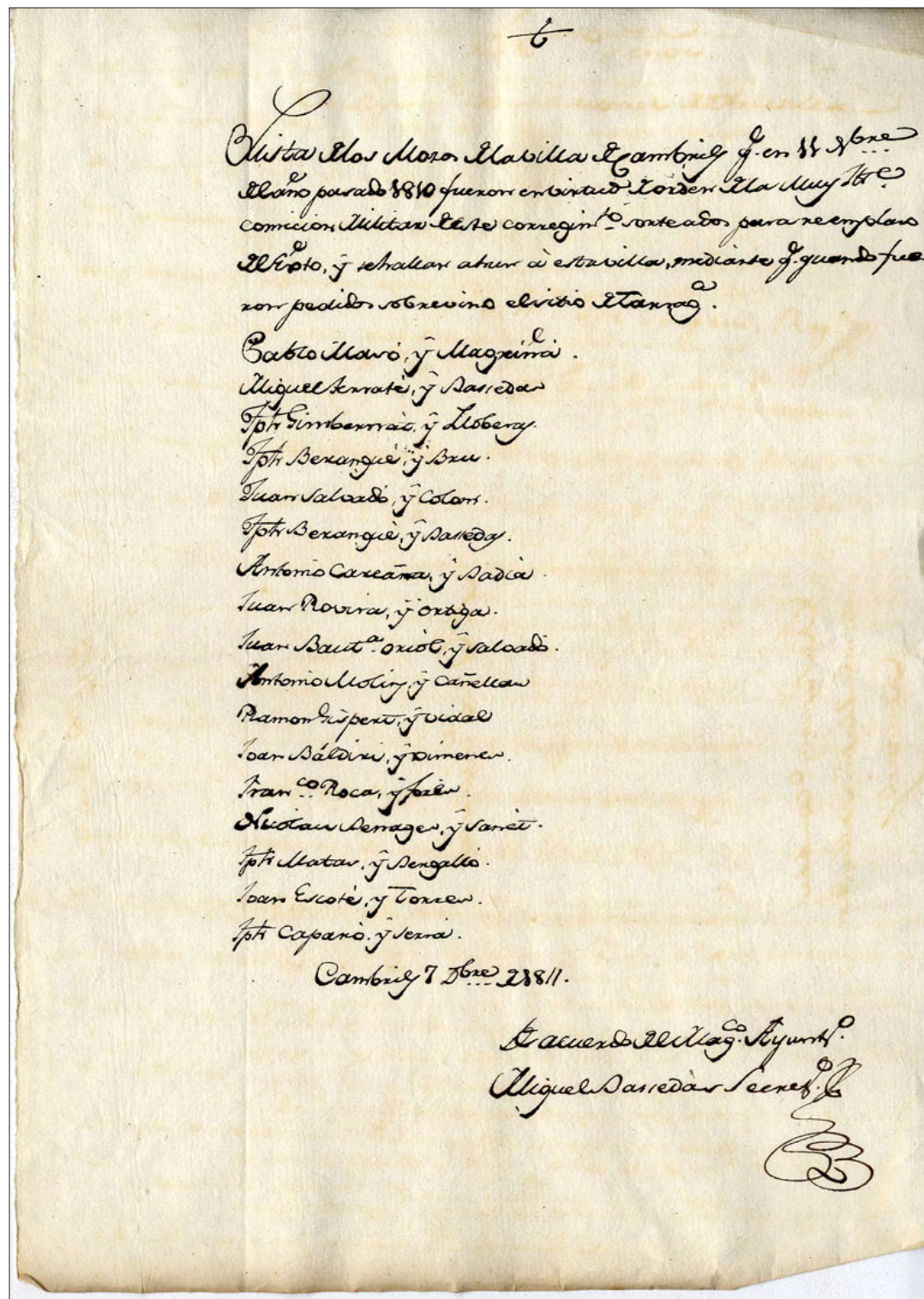
Probablement, per evitar que aquests soldats fossin declarats pròfugs.

De què ens parla?

- De l'impacte del Setge de Tarragona, durant la Guerra del Francès, sobre el territori.
- Del funcionament del sistema de lleves.
- De l'impacte que una guerra tenia sobre la vida dels homes d'un municipi.

On es troba?

AMCAM. Quinta (1810). Sig. Top. 330.3

Què és?

Un ofici.

Qui el va emetre?

La Comissió Corregimental de Tarragona.

On es va emetre i quan?

A Sitges, el 25/11/1811

Per què la Comissió Corregimental era a Sitges?

Probablement, a causa del Setge de Tarragona.

Quan el van rebre a Cambrils?

El 1/12/1811

Quina ordre els transmetien?

Que es reclutessin nens entre 10 i 14 anys per utilitzar-los com a timbalers a l'exèrcit. Era la reiteració d'una ordre d'un mes abans, que no havia produït "el efecto que se deseaba".

De què ens parla?

- Del funcionament d'un exèrcit en època de guerra, a cavall entre els segles XVIII i XIX.
- De l'ús de la música dins de l'exèrcit.
- De l'ús de canalla com a força militar, i de la resistència que provocava.

On es troba?

AMCAM. Quinta (1811). Sig. Top. 330.4

*Recibida dia
primero Dbre.*

Gobierno Español.
La Yltre Comision Corregimental de Tarragona.

No habiendo producido el efecto q^l se deseaba la orden circulada con fecha 14 de octubre anterior preventiva de q^l se recluten muchachos de 10. a 14 años para faribores del Epto. Manda a los Justicias q^l sin pender instante hagan en sus respective Jurisdicciones una Leva de los insinuados muchachos con preferencia de los vagos mal entretenidos y de los Portuenses de la expresada edad debiendole presentar a esta Corregimental para destinarse segun previene su Ep^a la Junta Superior. De quedar en verificarlo firmaran a continuacion.

Sitges 25 de Noviembre de 1811.

De acuerdo de la Comision
Pablo Vilatoro Ldo.

Què és?

Un fragment d'un edicte de Juan Manuel Munárriz, governador interí de Catalunya.

De quan és?

1822

Quina ordre conté?

L'ordre d'elaborar una quinta de 16.595 soldats.

El fragment que publiquem és el llistat de quants d'aquests homes havia d'aportar cada província.

Amb quin criteri s'ha fet aquest repartiment per províncies?

Segons la població que cada província tenia al cens de 1797.

On està inclòs Cambrils?

A la província de Catalunya, que havia d'aportar 1.305 quintos.

DON JUAN MANUEL MUNARRIZ.

Caballero Gran Cruz de la Real y Militar Orden de San Hermenegildo; condecorado con varias Cruces de distincion y mérito; Mariscal de Campo, Subinspector del primer departamento de Artillería Nacional; Geffe Político interino de esta Provincia de Cataluña; Presidente de la Diputacion Provincial de la Junta Superior de Sanidad y de todas las corporaciones de instruccion, de Comercio y de Artistas; Geffe nato de la Milicia Nacional de la misma, etc. etc.

El Excmo. Sr. Secretario de Estado y del Despacho de la Gobernacion de la Peninsula, comunicó á este Gobierno superior político con fecha de 14 de Mayo último el Real decreto que sigue:

•El Rey se ha servido dirigirme el decreto siguiente:--Don Fernando VII por la gracia de Dios y por la Constitucion de la Monarquía Española, Rey de las Españas, á todos los que las presentes vieren y entendieren, sabed: Que las Cortes han decretado lo siguiente: Las Cortes usando de la facultad que se les concede por la Constitucion, han decretado: 1.º Se reemplazará el ejército permanente en el presente año con quince mil noventa y cinco hombres, y los regimientos y brigadas de Artillería de Marina con mil y quinientos. 2.º Cada provincia contribuirá á este reemplazo con el número de hombres que le corresponden por su poblacion segun el censo de 1797, rebajando cuatro almas por cada matriculado que tienen las provincias maritimas, en la forma siguiente:

Provincias.	Número de almas que tienen con la rebaja expresada.	Hombres que deben dar.
Alava.	67.525.	108.
Aragon.	657.576.	1055.
Asturias.	557.450.	573.
Avila.	118.061.	188.
Burgos y Santander.	466.780.	749.
Canarias.	175.865.	278.
Cataluña.	815.558.	1505.
Córdoba con las Nuevas poblaciones.	258.224.	414.
Cuenca.	294.290.	471.
Extremadura.	428.495.	688.
Galicia.	1.096.456.	1759.
Granada.	593.555.	652.
Guadalajara.	121.115.	194.
Guipúzcoa.	105.615.	166.
Ibiza.	11.650.	18.
Jaen.	206.807.	352.
Leon.	259.812.	384.
Madrid.	229.101.	367.
Málaga.	290.425.	465.
Mallorca.	150.615.	208.
Mancha.	205.548.	350.
Menorca.	52.990.	41.
Murcia.	578.502.	608.
Navarra.	221.728.	356.
Palencia.	118.064.	189.
Salamanca.	209.988.	337.
Segovia.	150.255.	272.
Sevilla y Cádiz.	718.107.	1155.
Soria.	198.107.	318.
Toledo.	574.867.	601.
Toro.	97.570.	156.
Valencia.	804.827.	1291.
Valladolid.	187.590.	301.
Vizcaya.	108.552.	174.
Zamora.	71.401.	114.
Total.		16.595.

De què ens parla?

- Del sistema de llesves a inicis del segle XIX.
- Del repartiment segons la població.
- De la distribució demogràfica dins del territori espanyol, excloses les colònies.
- De la inexistència de les 4 províncies catalanes, tal com les coneixem ara, abans de la divisió de 1833.

Per què té aquest format?

Perquè està pensat per ser exposat al públic enganxat en algun lloc habilitat com a tauler d'edicte.

On es troba?

AMCAM. Quinta (1822). Sig. Top. 330.7

Què és?

Diversos articles de l'ordenança aprovada per les Corts Generals per determinar com calia formar la lleva de 1823.

Quins aspectes tracten aquests articles?

- Com s'havia de fer l'allistament en cada municipi.
- Com calia compensar les famílies dels quintos pobres.
- Sota quin criteri es considerava aquesta pobresa.

De què ens parla?

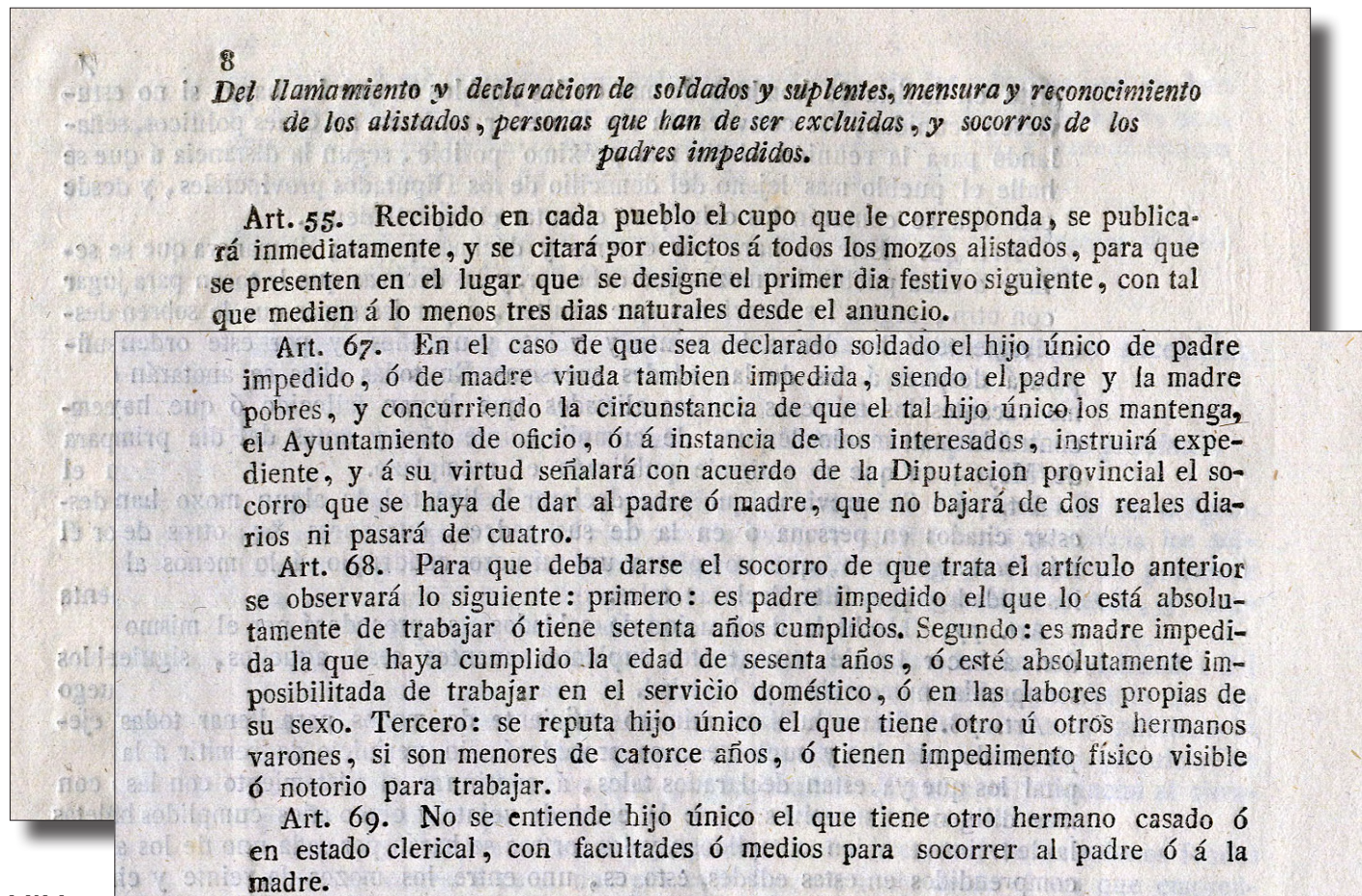
- De la funció dels municipis en la formació de les lleves a inicis del segle XIX.
- Del concepte que es tenia de la feina dels homes i de les dones.
- Del paper que s'atorgava a la família com a unitat econòmica en què comptaven les aportacions econòmiques de tots els membres.
- Del concepte que es tenia de la capacitat de treballar segons les edats: mínima i màxima considerades hàbils.

Per què té aquest format?

Perquè l'ordenança va ser impresa per ser enviada com a circular als diferents ajuntaments.

On es troba?

AMCAM. Quinta (1823). Sig. Top. 330.8

Què és?

La llista de cambrilencs que formaven la lleva de 1835.

Per què es va redactar?

Per tal que els interessats
n'estiguessin assabentats.

Tots ells havien de fer el servei militar?

Només aquells que sortissin designats al sorteig que s'havia de fer el dia 26 de maig, segons anuncia el document.

Per què té aquest format?

Per tal d'exposar-lo.

Per què als xics se'ls anomena "encantarados"?

Perquè l'ordenança de formació de la quinta preveia que per al sorteig es posessin dins d'un càntir uns papers amb els noms de tots els nois de la quinta.

On es troba?

AMCAM. *Quinta* (1835). Sig. Top. 330.13

Lista nominal de todos los Mosos que deben ser encantados
en el Sorteo que debe verificarse en el día 26. de Mayo corriente para el actual cuartel del Exército.

José Brandas y Amador	Manuel Rivera Latorre	Ramón Segura y Corne	Isidro de Suñer Aguila	Juan Brandas y Vici
Antonio Martí	Juan Dominguez y Vela	Juan Canalsas	Juan Rivera	Ignacio Brandas y Vici
José Salas	José Rivera	José Canalsas	José Rivera	Ant. Brandas y Vici
Juan Delvina	Juan Bragas	Mag. Brandas y Vici	José de Saló Llobet	Juan Caballero
José Salas Coll	José Brandas y Bragas	Julio Barri	Juan Roca y Lloveras	Esteban Lloveras
Quinto Bragas	Mag. Brandas y Vici	Donato Roca y Vici	José Brós y Bragas	Agustín Lloveras
José Roca	Juan Brós	Miguel Viciella	Juan Juchet y Brandas	Juan Vidal
José Brós y Bragas	Juan Brandas y Brandas	Juan Castells	Ant. Brós y Brandas	Sebastián Vici y Brós
Donato Brós	José Brós	Antonio Coll	José Brós	Juan Brós
Juan Brós	Julio Brós	Antonio Coll	Plácido Brandas	José Brós
José Brós y Brós	Juan Brós	Juan Brós	José Brós	José Brós
José Brós	Juan Brós y Brós	Ant. Brós y Brós	Juan Brós	Juan Brós
Juan Brós y Brós	José Brós y Brós	José Brós y Brós	Juan Brós y Brós	Juan Brós y Brós
José Brós	Antonio Brós	Juan Brós y Brós	José Brós	José Brós
Quinto Brós	Antonio Brós	Plácido Brós y Brós	Quinto Brós	Quinto Brós
José Brós	Antonio Brós	Plácido Brós	Quinto Brós	Quinto Brós

José Ferri Bayle
Por Acuerdo del Mag. Ayuntamiento
Antonio Molle Com. de

Què és?

La llista de cambrilencs que, després del sorteig realitzat entre tots els membres de la lleva, eren designats per fer el servei militar des de 1823.

Com queden classificats aquests xics?

- Soldats: havien d'incorporar-se al servei militar, si no aportaven cap argument per quedar-ne exempts.
- Suplents: s'incorporaven si algun soldat era declarat exempt.
- "Quebrados": hi participaven en part en nom de Cambrils i en part en nom d'algun dels municipis veïns -per exemple, Vilafortuny-, que no tenien prou població per aportar un soldat a l'exèrcit.

Per què es va redactar?

Tal com diu expressament el mateix document:

- Per tal que els interessats n'estiguessin assabentats.
- Per tal que els interessats es presentessin a la Casa de la Vila mostrant, si s'esqueia, els arguments per tal de quedar-ne exempts.

Per què s'anomenen tres quintes?

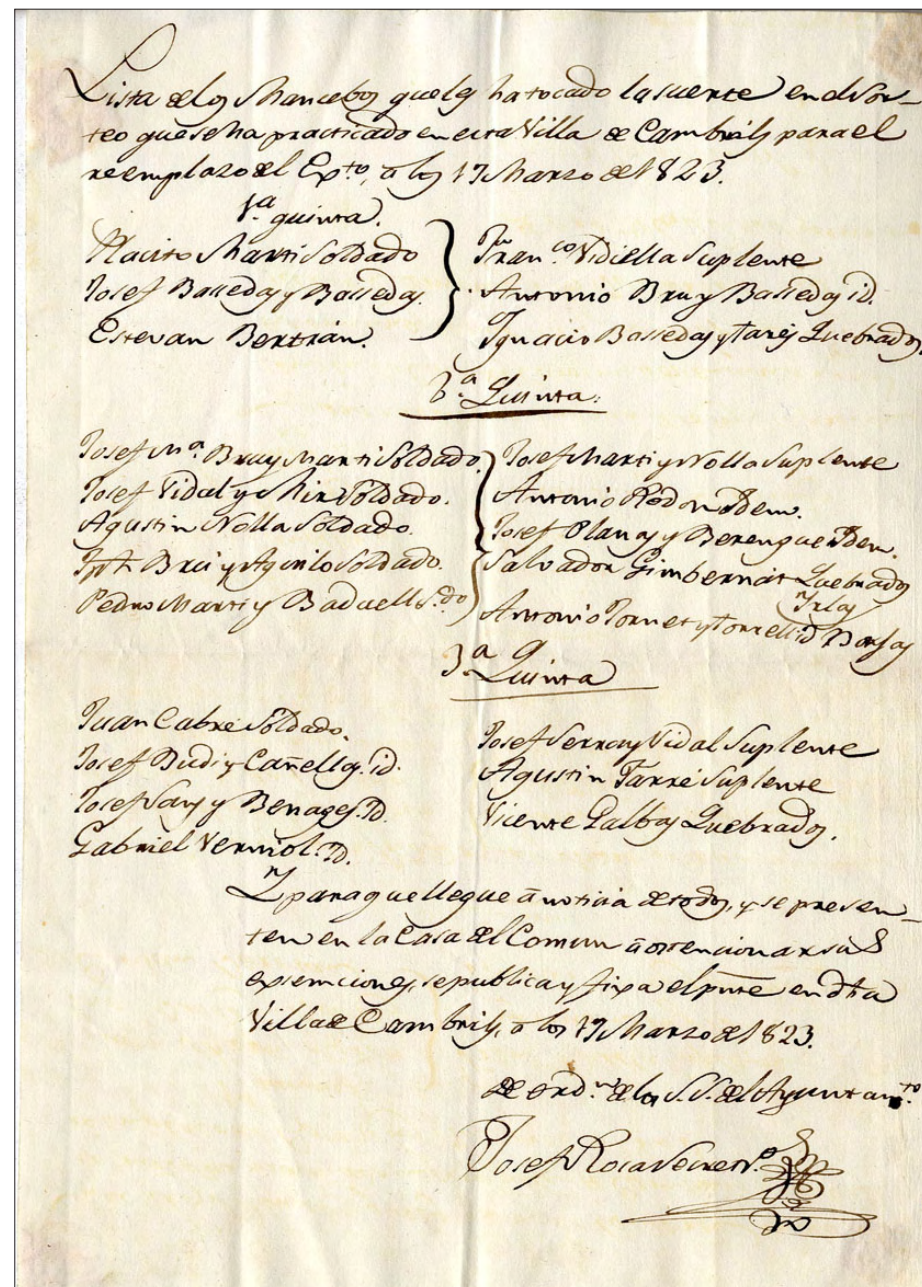
Perquè els nois havien nascut en 3 anys diferents.

De què ens parla?

- De l'existència de moltes poblacions de petites dimensions, sobretot abans de la reforma del mapa municipal de 1842.
- Del funcionament de les lleves a mitjan segle XIX, que no era exactament per anys naturals.
- No ens parla de quins d'aquests soldats pagaven una quota per tal d'enviar un substitut en lloc seu.

On es troba?

AMCAM. Quinta (1823). Sig. Top. 330.8

Per saber-ne més

- J. Fidel Molina Luque, Quintas y servicio militar: aspectos sociológicos y antropológicos de la conscripción (Lleida, 1878-1960). Tesi presentada a la Universitat de Lleida i accessible a http://www.tesisenred.net/bitstream/handle/10803/8197/jfmolina_pt1.pdf?sequence=39
- Núria Sales, Servei militar i societat a l'Espanya del segle XIX. Article accessible a <http://www.raco.cat/index.php/Recerques/article/viewFile/140120/241277>

L'Ajuntament i les quintes - III (1775-1835)

Emissió del 19 d'abril de 2012